

Evaluering av Pilotprosjekt Legevakt høsten 2014/våren 2015

Prosjektleder Katrine Wennevold

Introduksjon

Det har i flere år vært snakk om å etablere et universitetslegekontor for å lette tilgangen for medisinstudenter til å ha mer praksis i allmennmedisin. Imidlertid har dette dratt ut i tid av ulike grunner. Ved hjelp av samhandlingsmidler lot det seg gjøre å gjennomføre et pilotprosjekt med undervisning i allmennmedisin på daglegevakta i Tromsø kommune høsten 2014 og våren 2015.

Tilbudet om deltagelse har i prosjektperioden vært for studenter på 3 og 4 studieår. To og to studenter møtte på legevakta i økter på 2-3 timer. De to studentene skulle få ta i mot en pasient hver, og gjennomføre en hel konsultasjon selv. Veileder var til stede hele tiden for å gi råd der det var nødvendig, og for å sikre at det medisinskfaglige ansvaret var hos legen og ikke studenten. Pasientene i undervisningen var pasienter som henvendte seg til legevakta den aktuelle dagen.

Etter at studenten hadde gjennomført konsultasjonen var det tid for gjennomgang av hva som gikk bra og hva som kunne gjøres bedre neste gang. Fokus var på kommunikasjonsferdigheter i tilbakemeldingen, men det ble også diskutert undersøkelser, behandlinger og differensialdiagnoser. Alle studentene fikk mulighet til å komme på 2 eller 3 økter i løpet av prosjektperioden (2 for de studentene på 4. året som var på utveksling høsten 2014).

Det var frivillig deltagelse i undervisningen for 3. året, men det var nesten 100 % oppmøte likevel. For 4. året var det frivillig på høsten, og et arbeidskrav på våren (dvs de måtte gjennomføre 2/3 aktiviteter i allmennmedisin, og dette var ett av dem). 4. året hadde dårligere oppmøte på høsten enn 3. året, særlig i november da eksamen nærmet seg.

Noen dager var det problem med å få nok pasienter til studentene på legevakta, da det var et uvanlig lite tilsig av pasienter i september og oktober 2014.

Evalueringsmetode

Prosjektet har blitt evaluert ved hjelp av questback. Spørreskjemaet inneholdt avkrysningsoppgaver, men også rikelig med åpne spørsmål hvor studentene ble bedt om å gi skriftlige tilbakemeldinger. På 3. året og 4. året er det til sammen i underkant av 200 studenter. 70 har svart på questbacken. Det er ikke en høy andel, men til gjengjeld er det tallmessig mange studenter som har uttalt seg. Ettersom vi ikke har ført oppmøteliste kan vi ikke si nøyaktig hvor mange prosent av de deltagende som har svart.

Resultater

Vårt inntrykk av at sykepleierne på legevakta tok svært godt i mot våre studenter blir bekreftet fra resultatene i questbacken. 58,6 % av studentene synes de fikk en svært god mottakelse og 32,9 % synes de fikk en god mottakelse. Dette er viktig for studentenes trivsel og trygghet i en ny rolle på et nytt sted. Ikke mindre viktig er hvor god informasjon studentene synes de får av veileder i forkant av undervisningen. Her sier 54,3 % av studentene at de er svært fornøyd med informasjonen, og 27,1 % er fornøyd.

Det som er verd å merke seg er hvordan studentene opplever læringsutbyttet. 75,7 % av studentene er svært fornøyd med læringsutbyttet og 22,9 % av studentene er fornøyd. Dette tyder på at denne formen for læring fungerer veldig godt.

70 % av studentene at de lærte mye nytt om konsultasjonsferdigheter, og 30 %. Studentene kommenterer at de setter pris på å få prøve å sette teorien de har lært ut i praksis, og at det er verdifullt å få gjennomføre en hel konsultasjon og få tilbakemelding på helheten, ikke bare på enkeltelementer. I tillegg er studentene takknemlig for å få konkrete tilbakemeldinger da de mener de får for lite av det i studiet for øvrig.

I forhold til undersøkelsesmetodikk mener 37,1 % at de har lært mye nytt, og 50 % mener de har lært litt nytt. Kun 12,9 % mener de ikke lærte så mye nytt. Det kommenteres spesielt at studentene setter pris på å lære særlig hvordan man undersøker muskel-skjelett i praksis, da mange føler de ikke har lært dette godt nok fra tidligere. Studentene trekker også fram at de lærer om valg av relevante undersøkelser og hvordan undersøke systematisk.

Når det gjelder behandling mener 28,6 % at de har lært mye nytt, 40 % at de har lært litt nytt, mens de øvrige ikke har lært så mye nytt om behandling. Studentene kommenterer spesielt at de lærer noe nytt om valg av antibiotika og oppfølging av pasienter med muskel-skjelett plager. I tillegg sier de at det er interessant å se hvordan man bruker tiden som et diagnostisk hjelpemiddel i allmennpraksis.

På spørsmål om undervisningen på legevakta har endret studentenes syn på allmennmedisin deler gruppa seg nøyaktig i to, med 50 % i hver. De fleste kommentarer går i retning av at de som likte allmennpraksis fra tidligere er mer positiv til dette faget, og de som var skeptisk synes nå at faget virker mer spennende enn de hadde trodd. En av studentene kommenterer: *«Hadde tidligere nærmest utelukket fastlege som yrkesvalg, men etter undervisningen er det helt endret. Forestillingene om at fastlegejobben består hovedsakelig av å skrive ut sykemeldinger er tilintetgjort. Man må kunne litt om alt og det later til å være et særdeles spennende og utfordrende fagfelt!»*

82,9 % av studentene mener at undervisningen oppfylte deres forventninger i stor grad, og 15,7 % i noen grad. Flere av studentene kommenterer at dette er den beste undervisningen de har hatt i løpet av studiet, og at det i alle fall har vært den mest lærerike praktiske undervisningen.

På spørsmål om studentene har lært noe på legevakta som de ikke lærer andre steder svarer hele 94,3 % bekreftende. Som eksempler nevner studentene særlig praktiske ferdigheter, kommunikasjonsferdigheter og valg av relevante spørsmål og undersøkelser for en usortert pasientpopulasjon.

84,3 % av studentene mener undervisningen bør være obligatorisk. De begrunner dette med at det som læres på legevakta er essensiell kunnskap for alle leger, og derfor noe som alle bør få med seg. Imidlertid er det også noen som kommenterer at så lenge undervisningen holder høy kvalitet så vil studentene møte selv om det ikke er obligatorisk.

De to siste spørsmålene er rene tekstspørsmål. Det første er «Hvilken tilbakemelding fra veileder var nyttigst for deg å motta». Studentene beskriver hvor nyttig det er å få konkrete tilbakemeldinger på hva de kan gjøre annerledes, både i forhold til hvordan de opptrer i samtale med pasienten, men også i forhold til hva de bør tenke på når det gjelder diagnose og behandling for hver enkelt pasient.

Siste spørsmålet handlet om hva studentene ønsket at hadde vært gjort annerledes i prosjektet. Her er den gjennomgående kommentaren at studentene vil ha mer av denne typen undervisning. De ønsker også at hver sesjon skal være lang nok til at det blir god tid til veiledning for hver av

studentene. De sier at det var litt ulikhet i veiledningsferdighetene hos underviserne og ønsker at de skal være mer likt for fremtiden. De ønsker også at det ikke er så mange studenter på legevakta samtidig, slik at alle blir sikret å få gjennomført en konsultasjon når de er der.

Oppsummering:

Studentene har i sin evaluering sagt tydelig at dette er en undervisningsform de trives med. De beskriver at de kastes ut på dypt vann, men at så lenge det finnes en veileder rett ved til å redde dem så liker de denne måten å lære på. Læringsformen er ytterst relevant for jobben som skal gjøres senere, og det er dermed lett for studentene å motivere seg til læring. Selv når utfordringen for noen kan kjennes stor, så ønsker de å bli utfordret og få vite mer om hva de må jobbe med for å bli gode leger.

I starten av prosjektet hadde vi som lærere tanker om at dette prosjektet først og fremst skulle være for å lære studentene kommunikasjonsferdigheter. Imidlertid handler en konsultasjon om mer enn kommunikasjon. Ettersom studentene skulle gjennomføre hele konsultasjonen alene, ble læringen utvidet til å gjelde langt mer enn kommunikasjon. Studentene fikk innblikk i hvordan stille en diagnose når denne ikke er kjent fra tidligere. De fikk lære litt om hvordan man noen ganger må innhente opplysninger fra litteraturen under konsultasjonen, eller at man må vente og se om det tilkommer flere symptomer før man kan stille en endelig diagnose. Studentene lærte også om valg av relevante undersøkelser, og om behandling av en rekke tilstander.

Totalt sett har dette vært et usedvanlig vellykket prosjekt, med stor entusiasme hos alle involverte, både lærere og studenter, samt ansatte på legevakta. Det har vært en glede å jobbe sammen om å få til prosjektet, og vi var utrolig heldig som hadde en underviser på legevakta i 80 % stilling som var svært engasjert og engasjerende. Takk til Eik Kolstrup for vel utført jobb. I tillegg har alle på allmennmedisin bidratt i undervisningen på legevakta, slik at dette har blitt en utmerket læringsarena for studentene.

Tromsø kommune har vært gode samarbeidspartnere i alle ledd, og videre samarbeid ønskes av både kommunen og oss på fagenheten for allmennmedisin.

For å gjennomføre prosjektet som beskrevet har det blitt brukt om lag 450 000 kroner til lønn og lokalleie.

Forslag til vedtak:

Legevaktprosjektet settes i normal drift finansiert av Helsefakultetet/ISM fra 2016. Dette er en type undervisning studentene trenger og ønsker mer av!

08.05.15

Katrine Wennevold, Universitetslektor allmennmedisin.